

Beleidsnota Dierenbeleid 2020-2025

Versie Hoorzitting 28 maart 2020

Tine Heyse
Schepen van Dierenwelzijn
Stad Gent

gent:

Colofon

Stad Gent

Tine Heyse, Schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Noord-Zuid

Publicatiedatum

23 januari 2020

Contact

schepen.heyse@stad.gent

Postadres

Stad Gent

Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Inhoud

Voorwoord schepen	5
Inleiding	6
1. Participatietraject	7
2. Werk maken van een beter dierenwelzijn	9
Actie 1: Samen met de Gentse dierenverenigingen werken we aan een beter dierenwelzijn	9
Actie 2: Inzetten op een goede thuis voor dieren	10
Actie 3: Update zwerfkattenbeleid voor een beter kattenwelzijn	10
Actie 4: Stimuleren van een goede opvoeding van honden	11
Actie 5: Realiseren (natuur)dierenbegraafplaats of dierenstrooiweide	12
Actie 6: Medische zorg voor huisdieren van mensen in armoede	12
Actie 7: Ondersteunen voedselbank voor kleine huisdieren	13
Actie 8: Optimaliseren van Gentse hondeninfrastructuur	13
Actie 9: Bewaken van het verbod op gebruik van roofvogels	13
Actie 10: Waken over het algemeen welzijn van alle (gedomesticeerde) dieren	14
3. Dierschap, of het laten samenleven van de stadsbewoner en wilde dieren	15
Actie 11: Reduceren dierlijke verkeersslachtoffers door aanpak probleemlocaties	15
Actie 12: Faciliteren van huisvesting voor wilde dieren	16
Actie 13: Gentenaars laten kennis maken met de aanwezige soorten in de stad	16
4. Het verminderen van overlast door dieren	18
Actie 14: Inzetten op reductie overlast door honden	18
Actie 15: Beheer(sen) van plaagdieren (kakkerlakken, ratten...)	19
Actie 16: Beheersing van exoten of plagen	19
Actie 17: Opnieuw onder de aandacht brengen van het voederverbod	19
Actie 18: Uitvoeren krengebeleid	20

5. Gentenaars toegang geven tot de juiste informatie rond dieren	21
Actie 19: Uitbouwen Infopunt dieren	21

Voorwoord schepen

Inleiding

Schepen Tine Heyse is bevoegd voor **dierenwelzijn**. De opmaak en uitvoering van dit beleidsaspect is sinds 2019 ondergebracht bij de Groendienst aangezien veel aspecten rond dierenwelzijn en het houden van dieren sterk verweven zijn met het groenbeleid. Beleid met betrekking tot wilde dieren en insecten in de vrije natuur, maakt deel uit van het natuurbeleid van de stad. Dit valt onder de bevoegdheid van schepen De Bruycker, maar zit eveneens bij de Groendienst. Bovendien staat de Groendienst in voor aanleg en onderhoud van hondenvoorzieningen op openbaar domein. Hierdoor is er een duidelijke link tussen voorliggende beleidsnota en de beleidsnota voor openbaar groen (schepen Astrid De Bruycker). Daarnaast is er ook een sterke link met de bevoegdheid preventie- en overlastbeleid (burgemeester Mathias De Clercq) en zijn er, onder meer wat groenonderhoud, aandacht voor biodiversiteit en dierenbegraafplaatsen betreft, linken met de bevoegdheid Begraafplaatsen van schepen Van Hecke. De Groendienst staat in voor de beheersing van plaagdieren, en werkt nauw samen met de politie, de Dienst Toezicht Wonen, Bouwen en Milieu en de Gemeenschapswacht die instaan voor controle en handhaving. De clustering van het beleidsaspect dierenwelzijn binnen de Groendienst, laat toe alle aspecten van dieren makkelijker op elkaar af te stemmen en te integreren.

In wat volgt spreken we van **dierenbeleid** in plaats van dierenwelzijn omdat dit beter de lading dekt van wat we willen voorstellen. Dierenwelzijn gaat over de toestand (inclusief leefsituatie) van een dier, zoals ervaren door een dier. Het dierenbeleidsplan bevat acties om het dierenwelzijn te verhogen van zowel gedomesticeerde huisdieren als (ver)wilde(rde) dieren. Daarnaast zijn er ook acties om overlast door dieren voor Gentenaars te verminderen, acties om de band tussen mens en dier te verbeteren en de nodige infrastructuur voor het houden van huisdieren binnen de stad te voorzien.

Uitgangspunt van het dierenbeleid is het respect voor het dier maar ook voor de mens, elk met zijn specifieke eigenheid.

De voorbije jaren heeft het stadsbestuur steeds de nodige aandacht gehad voor dieren(beleids)-aspecten en die worden ook genoemd in het **bestuursakkoord 2019-2024**: *“We gaan het dierenwelzijn in de stad verder verhogen en dit door een goede mix van sensibiliseringsacties, subsidies en erkenning van Gentse dierenverenigingen en (politie)reglementen. De samenwerking met het Dierenasiel wordt verdergezet. Faciliteiten voor honden, zoals hondenloopweides en hondenpoepalen, worden verder uitgebouwd. We creëren een dierenbegraafplaats of –strooiweide in Gent.”*

In voorliggende nota worden de acties voorgesteld die we tijdens de legislatuur 2019-2024 willen nemen om een efficiënt dierenbeleid verder te ontwikkelen en uit te voeren. Onze doelstellingen en bijhorende acties kunnen opgesplitst worden in **vier thema's**:

- ✓ Het verbeteren van het dierenwelzijn
- ✓ Het laten samenleven van de stadsbewoner en wilde dieren: dierschapp
- ✓ Het verminderen van overlast door dieren
- ✓ Het uitbouwen van een Infopunt dieren

1. Participatietraject

De beleidsnota Dierenbeleid doorliep volgend participatief traject:

Afstemming met **andere beleidsdomeinen**:

- ✓ Kabinet De Bruycker en beleidsnota Openbaar Groen: vnl. rond het thema 'dierschap' en rond hondeninfrastructuur in groenzones.
- ✓ Kabinet Van Hecke en beleidsnota Begraafplaatsen rond realisatie begraafplaats of strooiweide voor dieren en de link (of net het ontbreken hiervan) met bestaande begraafplaatsen voor mensen.

Een verdere afstemming tussen deze verschillende beleidsdomeinen tijdens de legislatuur is verzekerd, aangezien de acties binnen deze drie domeinen allen door de Groendienst worden uitgevoerd of gecoördineerd.

Een draftversie van de nota werd in december 2019 rondgestuurd naar **organisaties en experts die actief zijn rond dierenwelzijn en -beleid**, met name:

- ✓ Universiteit Gent, Faculteit Diergeneeskunde
- ✓ GAIA
- ✓ dierenasiel Gent
- ✓ Poezenboot Caprice
- ✓ Kat Zoekt Thuis vzw
- ✓ vzw Dreamcatchers
- ✓ vzw Dogs and Drinks
- ✓ Vogelbescherming Vlaanderen
- ✓ Coördinatie Inspectie Dierenwelzijn
- ✓ Inspectie Dierenwelzijn
- ✓ Politie Gent
- ✓ Brandweer
- ✓ Wachtdienst Gentse Dierenartsen

De verschillende organisaties en experts werden uitgenodigd om de nota door te nemen en hun feedback hierop te bezorgen. We kregen van acht partners een reactie. Bedankt!

Uit de feedback haalden we heel wat nuttige informatie die we waar mogelijk in de nota verwerkt hebben door acties bij te sturen, zoals:

- ✓ Het opstarten van een **structureel overleg met dierenexperts** (UGent) en dierenartsen: We zijn alvast blij dat de academische wereld aanstuurt op overleg en samenwerking en bereid is zijn kennis met ons te delen. We starten zo snel mogelijk een structureel overleg met hen op zodat we met meer kennis van zaken de acties binnen het Gentse dierenbeleid vorm kunnen geven.
- ✓ Het opstarten van een **structurele samenwerking met erkende dierenorganisaties**: We gaan graag in op de voorstellen van verschillende dierenorganisaties tot samenwerking. Verschillende organisaties geven – terecht – aan dat zij momenteel al heel veel doen rond sensibilisering, zowel met betrekking tot dierenwelzijn als tot het verminderen van overlast door dieren. Hoe kunnen we elkaar versterken? We denken hierbij aan het delen van

- informatie via het op te richten Infopunt dieren op de stadswabsite, het maken van duidelijke afspraken in een charter voor erkende Gentse dierenorganisaties ...
- ✓ Sommige acties kunnen onder meerdere thema's vallen, afhankelijk vanuit welke **invalshoek** je de actie bekijkt. Daarnaast zijn er ook acties die eerder gericht zijn op het welzijn van de diereneigenaar of zijn buurtbewoners dan van het dier zelf (bv. voorzien hondentoilet, verminderen overlast door honden, ...). De voorgestelde thema's werden behouden omdat deze de nodige structuur geven aan de nota, maar we hebben geprobeerd om toch de nodige nuance in te brengen en te wijzen op deze onduidelijke grenzen.
 - ✓ **Zwerfkattenbeleid**: bij de feedback kwamen er opmerkingen over de huidige uitvoering van het zwerfkattenbeleid binnen de stad (o.a. lange wachttijd tussen melding en afvangen). Dit is voor ons het signaal om deze actie uit te breiden met een evaluatie van ons eigen beleid en gebruikte methodieken.
 - ✓ **Correct taalgebruik**: De term 'ongedierte' wordt als negatief ervaren. De Vlaamse overheid kiest in haar communicatie voor de term 'ongewenste dieren'. Op basis van de feedback die we ontvingen, kiezen we in onze Gentse beleidsnota voor de in Nederland courant gebruikte term 'plagddieren'. We benadrukken eveneens dat de Stad steeds streeft naar de meest diervriendelijke methodes bij de beheersing van plagddieren.
 - ✓ Kerncijfers en budgetten (bv. subsidies voor dierenorganisaties) werden niet opgenomen aangezien deze buiten de **scope van de nota** vallen. Met de beleidsnota willen we de beleidsdoelstellingen van de stad Gent rond dieren voorstellen en bondig vertalen in geplande acties voor de komende legislatuur. Uiteraard maken we er werk van om het benodigde budget de komende jaren up-to-date te houden of – waar deze momenteel nog ontbreken – te vergaren.

Op basis van de feedback van de Politie Stad Gent, werd er in januari 2020 een overleg ingepland rond de beleidsnota Dierenbeleid tussen **kabinet Heyse, Groendienst, Politie, Brandweer Zone Centrum, Gemeenschapswacht en Dienst Toezicht**. De taken van elke dienst binnen de verschillende acties van het beleidsdomein werden besproken en waar nodig werden deze nog aangepast in de nota.

Dit overleg is meteen ook de start van een structureel overleg met de betrokken diensten. Zo kunnen we er over waken dat gemaakte afspraken tijdig opgevolgd worden en acties waar nodig bijgestuurd worden. Maar bovenal willen we op deze manier een constructieve samenwerking tussen de betrokken diensten bestendigen. De Groendienst zal er over waken dat er ook voldoende uitwisseling en kennisoverdracht is tussen dit (stadsintern)overleg en het op te starten (extern) structureel overleg met de dierenexperten, dierenartsen en erkende Gentse dierenorganisaties.

2. Werk maken van een beter dierenwelzijn

Het huisdier, veelal hond of kat, dat ter gezelschap of voor een bepaald nut in of om het huis wordt gehouden en onder de hoede van en afhankelijk is van de mens, staat centraal binnen dit thema. Basisvoorwaarde is dat de relatie dier-mens in deze context in de eerste plaats goed is voor het dier en in tweede instantie ook goed is (kan zijn) voor de mens. Elk huisdier verdient een 'thuis'. In de mate van het mogelijke moeten we daar aan tegemoetkomen of in ieder geval de juiste maatregelen proberen nemen om te voorkomen dat er zwerfdieren ontstaan (bv. zwervkatten).

Met onderstaande acties willen we het **respect en welzijn voor huisdieren vergroten**.

Actie 1: Samen met de Gentse dierenverenigingen werken we aan een beter dierenwelzijn

Een dierenasiel is een tussenstation voor een huisdier: mensen die niet meer voor hun huisdier kunnen zorgen, kunnen hun dier daar een tijdelijke veilige thuis geven in afwachting van adoptie. Verloren gelopen en gevonden dieren vinden er een onderkomen in afwachting van hereniging met hun eigenaar of een nieuwe definitieve thuis. De promotie van adoptie van een dier uit het asiel draagt bij tot het vergroten van respect voor huisdieren: een dier is geen wegwerpproduct dat zo maar vervangen wordt, en een dier is ook geen impulsaankoop bij een (brood)fokker. Mits een geschikte screening van kandidaat-adoptanten en het dier zelf, is een asiieldier even waardevol als een gekocht dier.

Dierenasielen werken mee aan het dierenwelzijn door de dieren een veilige plek en verzorging te bieden, en door actief (her)huisvesting van de dieren te zoeken.

Naast deze vorm van dienstverlening kan een asiel ook een educatieve rol spelen: het wandelen met dieren uit het asiel kan mensen bewust maken van de zorgnood van de asiieldieren (en dieren in het algemeen) en hen zo aanzetten tot verantwoord(er) en doordacht(er) dierenbezit. Mensen kunnen zich zo een correct(er) beeld vormen van de zorg, tijd en aandacht die een dier nodig heeft. Voor sommigen kan een wandeling met een asiieldier een waardevol en haalbaar alternatief zijn voor een eigen dier.

Momenteel heeft de Stad Gent een samenwerkingsovereenkomst (tot eind 2020) met vzw Koninklijke Maatschappij voor Dierenbescherming (Dierenasiel Gent) en vzw Dierenbevrijdingsorganisatie IOFPA (Poezenboot). Hieraan is ook financiële ondersteuning verbonden. Beide organisaties staan onder veterinaire toezicht en engageren zich expliciet om het welzijn van de dieren na te streven. Ze zetten zich actief in om verloren dieren die gechipt zijn met hun eigenaar te herenigen. De Stad investeerde eveneens in 49% van de nieuwbouw van het Dierenasiel aan de Noorderlaan die op 22-23 juni 2019 de deuren opende.

In Gent zijn er nog een aantal andere organisaties die zich inzetten voor (voornamelijk) katten en honden op het Gents grondgebied (en daarbuiten).

De stad wil een **structurele samenwerking met dierenorganisaties** uitbouwen zodat we elkaar kunnen versterken in onze gezamenlijke doelstelling. Dit doen we door:

- ✓ **Het reglement voor erkenning als 'Gentse dierenvereniging' te evalueren, terug te laten valideren en onder de aandacht te brengen.** Via deze erkenning kan een organisatie materiaal ontleen bij de stedelijke uitleendienst en gebruik maken van de

vergaderzalen en lokalen die door het Stadsbestuur ter beschikking worden gesteld. Een dierenvereniging is een vereniging die zich zonder winstbejag inzet voor dierenwelzijn, die een duidelijk aantoonbare link heeft met de stad Gent en die het dierenwelzijnsbeleid van de Stad onderschrijft of mee helpt realiseren. Dit kan gaan over een opvanglocatie voor dieren, een dierendispensarium, een vereniging van vrijwilligers die zich voor dieren inzet of zich over dieren ontfermen, een hondenschool, dienstverlening naar diereneigenaars ... Momenteel zijn er vijf door de Stad Gent erkende dierenverenigingen: Dierenasiel Gent, DreamCATchers vzw, Kat Zoekt Thuis vzw, De poezenboot en Dogs & Drinks vzw.

- ✓ **De huidige samenwerkingsovereenkomsten en daaraan gekoppelde financiële ondersteuning te evalueren en vernieuwen.** Hierbij kijken we ruimer dan de huidige samenwerking met en ondersteuning van het Dierenasiel Gent en de Poezenboot.
- ✓ **Een structureel overleg op te starten met de Gentse dierenverenigingen** waarbij we actief op zoek gaan naar manieren om elkaar te versterken, kennis te delen en gezamenlijke actiepunten uit te voeren.

Actie 2: Inzetten op een goede thuis voor dieren

Jaarlijks worden er, vooral in de aanloop van vakantieperiodes, veel huisdieren gedumpt. Als Stad willen we een sterk maatschappelijk signaal geven dat dieren met respect moeten behandeld worden en bepaalde verantwoordelijkheden met zich meebrengen. Mensen die niet (meer) voor hun dier kunnen zorgen, willen we naar de asielen toeleiden, om het dier een veilig onderkomen te bieden in afwachting van een nieuwe definitieve thuis.

Het dumpen van dieren is strafbaar (dierenwelzijnswet art. 35). Het is helaas zeer moeilijk om de eigenaar van een gedumpt dier op te sporen wanneer het dier niet geregistreerd is. Het registreren van honden en katten is echter wettelijk verplicht. Daarom wil de Stad onderzoeken of het mogelijk is om **het niet naleven van deze registratieplicht op te nemen in het GAS-boete reglement**. Via een mobiele chiplezers kan hierop door politie en gemeenschapswacht gericht gecontroleerd en beboet worden. Bij een geregistreerd dier ligt de kans op dumpen een stuk lager.

Via een **sensibiliseringsactie**, in samenwerking met enkele opvanglocaties voor dieren zoals het Dierenasiel Gent, informeren we de (toekomstige) diereigenaars over de verantwoordelijkheden die een huisdier met zich meebrengt, ook tijdens de vakantie (meenemen op reis of opvang voorzien).

Voor katten werd een apart zwerfkattenbeleid uitgewerkt (zie Actie 3). Daarnaast hangt deze actie ook samen met Actie 15 'Beheersing van exoten en plagen', waarbij bv. exotische schildpadden door hun eigenaar in de vrije natuur worden gedumpt.

Actie 3: Update zwerfkattenbeleid voor een beter kattenwelzijn

Het is de bedoeling om het aantal zwerfkatten te beperken, niet alleen in het kader van het dierenwelzijn (bv. kittens die gedumpt worden...) maar ook om overlast te vermijden.

Vanaf 2020 moeten alle huiskatten in Vlaanderen gesteriliseerd zijn, dit is een wettelijke verplichting. Bovendien is sinds 2017 de registratie van kittens en verhandelde (of gratis gegeven) katten wettelijk verplicht. Katteneigenaars moeten hierover actief geïnformeerd worden om verdere aangroei van zwerfkatten te stoppen. We zetten in op **sensibilisering via communicatie rond de registratie- en sterilisatieplicht in samenwerking met erkende Gentse**

dierenverenigingen en dierenartsen en door informatieontsluiting op het Infopunt dieren (zie ook Actie 19).

Waar er reeds zwervkatten aanwezig zijn, **treedt de Stad curatief op** door het afvangen van zwervkatten. Sinds 1998, zorgt de Stad, in samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent, ervoor dat de gevangen dieren gesteriliseerd of gecastreerd worden. Na de behandeling en goedkeuring door de superviserende dierenarts worden de dieren op de vangplaats terug uitgezet. Om de populatie gezond te houden en geen huiskatten te besmetten worden terminaal zieke zwervkatten op een pijnloze manier ingeslapen.

Daarnaast werd in Gent een **zwervkattenproject met kattenvoed(st)ers** uitgewerkt. Kattenvoed(st)ers zijn mensen die zich in bepaalde stadsdelen over de zwervkatten ontfermen. Het gaat om mensen die een grotere groep katten voederen. Door een voederpasje maken we duidelijk dat alleen zij toelating hebben om de katten te voederen. In ruil daarvoor gaan ze een ondertekend engagement aan om te werken volgens de regels van de Stad Gent (bv. enkel overdag voederen en in beperkte mate, het meewerken aan de kattensterilisatie en het vangen van zieke dieren).

Om de aangroei van zwervkatten binnen de stad te stoppen en op termijn terug te dringen willen we:

- ✓ **De eigen werking en methodes rond afvangen van zwervkatten evalueren en optimaliseren.**
- ✓ Het **contactpunt voor melding van zwervkatten door burgers** beter uitbouwen en zichtbaar maken op de stadswebsite via het Infopunt dieren.
- ✓ **Het huidige zwervkattenproject updaten en optimaliseren** na een grondige evaluatie waarbij we in gesprek gaan met de kattenvoed(st)ers. We willen nagaan of de voederplaatsen ook aantrekkingspolen voor tamme huiskatten zijn. Doel is om 'tamme zwervkatten' te detecteren en gericht naar het asiel te brengen om ze opnieuw te verenigen met hun eigenaar of ter adoptie aan te bieden.

Tot slot **handhaaft** de Stad, in hoofde van Politie en Gemeenschapswacht, het **voederverbod** op openbaar domein (m.u.v. houders van een voederpasje) en onderzoeken we de mogelijkheid om ook het niet naleven van de registratie- en sterilisatieplicht op te nemen in het GAS-reglement.

Actie 4: Stimuleren van een goede opvoeding van honden

Jaarlijks komen er gemiddeld zo'n 1.300 geregistreerde honden bij op het Gentse grondgebied. De hondenscholen (die erkend worden door de Koninklijke Kinologische Unie St-Hubertus; K.K.U.S.H.) leveren nuttig werk omtrent de opvoeding van een hond. We willen dergelijke opleidingen meer in de belangstelling krijgen: een goed opgevoede hond zal zich rustiger voelen en gedragen omdat de hond weet wat er van hem verwacht wordt en wat hij aan zijn baas heeft. Dit zorgt voor minder gestresseerde dieren: de eigenaars weten hoe met hun hond om te gaan in allerlei omstandigheden. Bovendien zorgt de hond voor minder overlast naar andere mensen toe.

We willen de hondenscholen promoten en **onderzoeken op welke wijze we hondenbezitters naar de scholen kunnen toeleiden.**

Actie 5: Realiseren (natuur)dierenbegravingplaats of dierenstrooiweide

Het overlijden van een huisdier wordt vaak heel emotioneel beleefd. Sommige mensen willen graag afscheid nemen van hun dier door dit te (laten) begraven of cremen, in plaats van ophaling en verwerking van het stoffelijk overschot door een dierenarts of door Rendac. Om die rouwbeleving een plaats te geven zoeken we in Gent een plek die kan ingericht worden als (natuur)dierenbegravingplaats of strooiweide. We denken hierbij aan kleinere huisdieren (kat, hond, konijn, cavia, vogels, vissen, reptielen ...).

We starten met een **benchmarkstudie**, waarbij we onderzoeken hoe andere steden en gemeenten (zowel in binnen- als buitenland) omgaan met de vraag naar dierenbegravingplaatsen en hoe zij een dierenbegravingplaats realiseren (grootte, locatie, inrichting, ...). We bekijken welke opties het meest geschikt zijn voor Gent. Een interessant uitgangspunt zijn de natuurbegravingplekken van het Agentschap Natuur en Bos¹. Uiteraard wordt het wettelijk kader hier niet uit het oog verloren.

Vervolgens maken we, in overleg met schepenen Van Hecke, een **visie rond dierenbegravingplaatsen** op.. De visie zal naast een afwegingskader voor de locatie ook richtlijnen rond o.a. inrichting en diersoorten omvatten.

We streven er naar om tegen het einde van de legislatuur **één dierenbegravingplaats of -strooiweide te realiseren** in Gent. Op basis van de uitgewerkte visie worden enkele potentiële locaties onderzocht op haalbaarheid. Indien de geschikte locatie gevonden wordt, volgt verwerving (indien nodig) en inrichting van het terrein. Daarnaast wordt de visie ook omgezet naar een duidelijk reglement voor de diereneigenaars die hun geliefde dier op de begravingplaats een laatste rustplek willen geven.

Actie 6: Medische zorg voor huisdieren van mensen in armoede

Sinds juni 2018 is het dispensarium gevestigd in het Vogelzangpark. De Stichting Prins Laurent, de Universiteit Gent (UGent) en de Stad investeerden samen 220.000 euro. Het opstalrecht is voor 23 jaar gratis. UGent stuurt er studenten diergeneeskunde op stage.

Het is een plaats voor medische, poliklinische behandeling. In het dierendispensarium krijgen **huisdieren van de minstbedeelden van onze samenleving gratis medische verzorging van hoge kwaliteit**, zowel preventief (vaccinatie, sterilisatie, castratie) als curatief. Op 5 jaar tijd waren er 1.600 consultaties.

Door de **werking van het dierendispensarium verder te ondersteunen en faciliteren**, bestendigen we de gezondheid van de huisdieren van mensen in armoede. Deze legislatuur willen we een regeling uitwerken voor de dak- en thuislozen, zodat ook zij gebruik kunnen maken van de diensten van het dispensarium. Daarnaast zetten we verder in op publicitaire ondersteuning van het dispensarium.

¹ <https://www.natuurenbos.be/naturbegravingplekken>

Actie 7: Ondersteunen voedselbank voor kleine huisdieren

We gaan na of we een samenwerkingsproject kunnen opzetten met de vzw Sociale Dierenhulp. De doelstelling van deze vzw is mensen in financiële nood helpen met hun huisdieren. Dit doet men door het structureel organiseren van een 'dierenvoedselbank'. We willen onderzoeken of het mogelijk en gewenst is om **dak- en thuislozen met een huisdier te helpen aan dierenvoeding**. Deze actie is gelinkt aan Actie 6, aangezien we dit – in overleg met de betrokken partners – willen organiseren in het dierendispensarium.

Actie 8: Optimaliseren van Gentse hondeninfrastructuur

Op 10 april 2019 waren er 32.675 geregistreerde honden op het grondgebied Gent. Jaarlijks komen er (netto) gemiddeld zo'n 1.300 honden bij. Veel van deze dieren beschikken niet over een tuin waar ze vrij kunnen rondlopen. De nood aan hondeninfrastructuur binnen de stad is dan ook groot.

De afgelopen jaren werd er sterk ingezet op het voorzien van hondeninfrastructuur zoals hondentoiletten, hondenlosloopweides, aanleg van een hondenzwemvijver ... Daarnaast ging er ook aandacht naar sensibilisering van de hondeneigenaars en hun plichten bij het uitlaten van hun huisdier (bv. campagne 'aan de lijn en in de zak').

Het is niet eenvoudig om een evenwicht te vinden in enerzijds de toenemende vragen rond meer hondenvoorzieningen en anderzijds de stijgende klachten rond overlast (o.a. hondensoep, lawaai hondensoepweide, loslopende honden in parken ...). Daarom willen we het beleid rond hondenvoorzieningen deze legislatuur evalueren, updaten en, uitwerken tot een **afwegingskader** voor hondeninfrastructuur in het volledig Gentse grondgebied. Op basis van het herwerkte beleid kan de **hondeninfrastructuur binnen Gent verder uitgebouwd** worden.

Actie 9: Bewaken van het verbod op gebruik van roofvogels

Roofvogels en uilen zijn geen huisdieren; ze horen thuis in de natuur. En het is daar dat we hen best kunnen bewonderen. In Gent is het verboden om op het openbaar domein in gevangenschap gehouden roofvogels en uilen te laten uitvliegen, te trainen of ermee te paraderen buiten publieke evenementen om.

Actie 10: Waken over het algemeen welzijn van alle (gedomesticeerde) dieren

De stad Gent vindt het welzijn van alle dieren belangrijk. **Daarom volgen we evoluties en debatten rond dierenwelzijn op de voet en proberen we hier met ons beleid ad hoc op in te spelen.**

De inzet van **paarden voor tochten met koets of huifkar** is hier een voorbeeld van. De stad hanteert al jaren strikte voorwaarden die het welzijn van paarden verzekert wanneer ze ingezet worden voor tochten met koets of huifkar door de stad. Vorig jaar besliste het stadsbestuur om geen vergunningen voor vaste standplaatsen voor paardenkoetsen meer toe te kennen. We maken verder werk van een eenduidig en helder kader dat o.a. ook tochten met koets of huifkar in de stad reguleert.

We bekijken de mogelijkheden rond **diervriendelijk – geluidsarm – vuurwerk** en onderzoeken hoe we dit in Gent ingang kunnen laten vinden.

Ook de Politie van de Stad Gent schrijft zich ten volle in voor een beter dierenwelzijn voor alle dieren in Gent en treedt op bij verwaarlozing en mishandeling. Hiervoor hebben ze een centraal aanspreekpunt en een aanspreekpunt per wijk. Deze contactinfo wordt via het Infopunt dieren (zie Actie 19) beter ontsloten voor de Gentenaars. Voor de handhaving van dierenwelzijn is er een sterke samenwerking tussen het intern netwerk van Gentse politionele referentiepersonen met o.a. de referentiemagistraat van het parket, het Vlaamse dierenwelzijn, het dierenasiel ... Het optreden van Politie met haar partners en overheden omvat een reeks van instrumenten die gaan van het bevorderen van herstel tot de effectieve bestraffing (politionele checklist controle dierenwelzijn, prioriteit aan medische zorgen, overeenkomst verbeteringsvoorwaarden, overlastafpraak, bestuurlijke inbeslagname of onttrekking van dieren, gedwongen doorzoeking of visitatiebevel, kostenstaat, bestraffing ...).

3. Dierschap, of het laten samenleven van de stadsbewoner en wilde dieren

Het thema dierschape hangt nauw samen met de Gentse groenzones en natuurgebieden. Wilde dieren zijn de bevoegdheid van schepen De Bruycker. De acties binnen dit hoofdstuk komen ook integraal voor in de beleidsnota Openbaar Groen. Hier worden ze gepresenteerd omdat op die manier het integrale dierenbeleid kan worden voorgesteld.

De term 'dierschap' verwijst naar de ambitie om de mens en wilde dieren (bv. vos, eekhoorn, egel, vleermuis, vissen, padden, kikkers, bijen en andere insecten, vogels, steenmarter ...) in harmonie te laten samenleven, ook in meer verstedelijkte gebieden. Hoewel dieren ook in de stad alomtegenwoordig zijn, worden ze zelden beschouwd als medegebruiker van de omgeving. Nochtans zijn dieren ontegensprekelijk meer dan alleen passieve medegebruikers: door hun activiteiten geven ze ook vorm aan de stad. Door te vertrekken vanuit de visie dat mens en dier de openbare ruimte delen, kunnen we de stadsbewoners dicht bij de (wilde) dieren brengen en het draagvlak voor dier en natuur vergroten. Door de wilde dieren in de stad de plaats te geven die ze nodig hebben, kunnen ze een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit in de stad en de leefbaarheid vergroten.

In het 'Soortenplan Gent' wordt bepaald welke fauna (en flora) voor Gent belangrijk is, welke soorten bedreigd zijn en hoe we deze soorten kunnen ondersteunen (o.a. faciliteren van hun habitat), en hoe we kunnen leren omgaan met diersoorten die 'overlast' veroorzaken (bv. vos, steenmarter...). **We willen de soorten die in de Gentse natuur voorkomen en de behoefte van mensen om dieren te zien en te beleven, verbinden met elkaar.** In het verleden gebeurde dat door dieren te 'houden', we willen nu meer inzetten op dieren-'beleving'.

We doen dit door speciale ingrepen om soorten zichtbaar te maken, bv. door nestgelegenheid te voorzien of door soorten te filmen en zichtbaar te maken online. Of door campagnes over soorten op te zetten. Belangrijk is dat we de burgers hierin een **actieve rol** geven (bv. spotten van soorten, meten, zelf meewerken aan acties, zelf inrichten ...).

We willen burgers bewust maken van de aanwezigheid van wilde dieren en hen actief betrekken bij de bescherming ervan.

Het thema dierschape hangt nauw samen met de Gentse groenzones en natuurgebieden. De acties die hieronder beschreven worden zijn daarom sterk gelinkt met de acties rond soortenbeleid binnen de beleidsnota Openbaar Groen en worden in overleg en afstemming uitgevoerd.

Actie 11: Reduceren dierlijke verkeersslachtoffers door aanpak probleemlocaties

In opdracht van de Vlaamse overheid voert Natuurpunt een onderzoek uit naar dierlijke verkeersslachtoffers in Vlaanderen ('Registratie van faunaslachtoffers in het verkeer 2018-2020'). Aan deze actie kan, door zowel de Stad als burgers, meegewerkt worden door waarnemingen van

dierlijke verkeersslachtoffers (gewond of dood) te melden op de website dierenonderdewielen.be (externe website²). De ingezamelde kennis laat toe om probleemlocaties te identificeren.

Om deze problematiek te objectiveren willen we nagaan of deze op de gekende locaties nog actueel is. Dit doen we aan de hand van [analyse van de meldingen](#) op bovenvermelde website, maar ook door eigen monitoring via het plaatsen van wildcamera's (inventarisatiefase) bij oversteekplaatsen. We denken hierbij aan volgende locaties: Stadsbos Zwijnaarde, Heistraat, Schuurstraat, Gaverlandstraat (Baarle), Beekstraat, Drongensesteenweg...

We onderzoeken hoe we, op [locaties die gevaarlijk zijn voor dieren](#), in de (verkeers)infrastructuur kunnen ingrijpen om dierenlevens te sparen, dit in samenwerking met het kabinet van de Schepen van Mobiliteit en Openbare Werken, het kabinet van de Schepen van Openbaar Groen en de betrokken stadsdiensten. [Vaak zijn eenvoudige ingrepen aan de infrastructuur voldoende om een groot verschil voor de dieren te maken](#). Voorbeelden van concrete acties zijn o.a. het overzetten van padden, het plaatsen van verkeersborden, het veranderen van de weginfrastructuur of het aanleggen van eco-infrastructuur zoals een eekhoornbrug.

Actie 12: Faciliteren van huisvesting voor wilde dieren

Binnen een stedelijke context waarin stadsvernieuwing een continu gegeven is en de groene ruimte schaars is, staat de huisvesting voor wilde dieren onder druk. Om de aanwezige dieren te houden, moeten we voorzien in geschikte verblijfsplekken waar ze zich kunnen voortplanten en in de omgeving voldoende voedsel vinden. Ook nieuwe soorten kunnen aangetrokken worden en blijven. [Het faciliteren van huisvesting voor de wilde dieren op Gents grondgebied, maakt de dieren in veel gevallen ook zichtbaarder voor de bewoners waardoor de band tussen mens en dier sterker wordt \(dierschap\)](#).

Binnen de Beleidsnota voor Openbaar Groen worden acties voorzien rond het faciliteren van huisvesting voor wilde dieren. Hierbij zet de Stad vooral in op huisvesting voor vleermuizen en vogels (kerkuil, steenuil, slechtvalk, gierzwaluw, visdieven...), en kennisopbouw rond natuurinclusief bouwen. Via het Infopunt dieren (zie Actie 19) willen we de nodige informatie ontsluiten om [Gentenaars te sensibiliseren en stimuleren om ook in hun eigen tuin werk te maken van huisvesting voor wilde dieren en insecten](#).

Actie 13: Gentenaars laten kennis maken met de aanwezige soorten in de stad

'Ongekend is onbemind'. Om het draagvlak voor wilde dieren binnen de stad te vergroten willen we inzetten op het [informer en activeren van de bewoners rond de aanwezige soorten in de stad](#) via het Infopunt dieren (zie Actie 19). Binnen de Beleidsnota voor Openbaar Groen voorziet de Stad actie om de aanwezige soorten in Gent in beeld te brengen via samenwerking (o.a. met Natuurpunt, UGent) rond monitoring en deelname aan meetnetten. Zo krijgen we een beter beeld van de aanwezige soorten en kunnen we toekomstige acties hierop afstemmen.

^{2 2} <https://www.vlaanderen.be/nl/mobiliteit-en-openbare-werken/voertuigen/registratie-van-dode-gewonde-dieren-op-de-weg>

We zetten in op het correct informeren van burgers over voor- en nadelen en acties die ze zelf kunnen ondernemen om wilde dieren te faciliteren en eventuele schade te vermijden. Via dergelijke campagnes kunnen we voorkomen dat burgers de politie bellen wanneer ze bv. een vos in hun tuin zien, maar ook vermijden dat hun kippen worden opgegeten.

4. Het verminderen van overlast door dieren

Soms veroorzaken dieren ook overlast voor de mens en/of voor elkaar. Hiervoor is een onderbouwd beleid noodzakelijk en moeten er correcte en diervriendelijke procedures opgemaakt worden.

De aanpak van overlast door dieren is gebaseerd op een driesporenbeleid, namelijk preventie (voorkomen), curatie (aanpakken) en handhaving. Acties rond het voorkomen van overlast zijn sterk verweven met de acties rond dierenwelzijn.

Actie 14: Inzetten op reductie overlast door honden

Honden kunnen op allerlei manieren overlast veroorzaken. Loslopende honden en hondenpoep vormen de voornaamste bron van klachten. Daarnaast kunnen honden uitbreken of gedumpt worden waardoor ze alleen in de stad rondzwerven, dit vormt niet alleen een gevaar voor het welzijn van het dier maar ook voor de mens (bv. kans op bijtincident, verkeersongeval...). Inzetten op dierenwelzijn is een eerste belangrijke stap om overlast te vermijden, o.a. door het voorzien van hondeninfrastructuur, het vermijden van dumpen, en het stimuleren van registratie en het opvoeden van de hond. Daarnaast zet de stad verder in op curatie en handhaving.

Een **zwerfhond** is een hond die op het openbaar domein wordt aangetroffen, niet aangeliend is en niet begeleid wordt. Hierdoor is zijn eigen welzijn in gevaar, vormt hij een veiligheidsrisico en valt hij onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. De laatste 3 jaar werden in het Dierenasiel van Gent in totaal bijna 400 zwerfhonden binnengebracht. Jaarlijks worden door de brandweer alleen, zo'n 103 honden binnengebracht. Dit claimt niet alleen werktijd van de brandweer maar zorgt ook voor een voortdurende druk op het aantal vrije plaatsen in het asiel. Bovendien kon slechts 72% van de honden met hun eigenaar herenigd worden. Dit betekent dat een kwart van deze honden nog niet in orde was met zijn chip en/of niet geregistreerd was, zoals wettelijk verplicht. Deze legislatuur brengen we de problematiek van zwerfhonden onder de aandacht via een **communicatiecampagne**.

Daarnaast **zullen Politie en Gemeenschapswacht op regelmatige basis toezicht houden** (ter vervanging van de toezichtsdagen). Tijdens deze acties controleren ze de registratieplicht en kunnen ze GAS-boetes uitschrijven. Er worden, voornamelijk in de Gentse groenpolen, gerichte acties uitgevoerd rond loslopende honden. Gemeenschapswachters zonder vaststellende bevoegdheid focussen op **sensibilisering** door hondeneigenaars aan te spreken en te vragen of ze hondenpoepzakjes bij zich hebben, indien nodig informeren ze de eigenaars via de infolders 'Aan de lijn en in de zak'.

De **campagne 'Aan de lijn en in de zak'** die in 2018 werd gelanceerd door de Groendienst, wordt in een afgeslankte versie herhaald (folders, affiches...) om hondeneigenaars te herinneren aan hun plichten rond aanlijnen van hun huisdier en opruimen van hondenpoep.

Actie 15: Beheer(sen) van plaagdieren (kakerlakken, ratten...)

Door meer nadruk te leggen op het voorkomen van voedsel-, drink- en schuilplaatsen, kan het ontstaan van plagen vermeden worden. Sensibilisering naar burgers toe over rondslingerend afval en verdere inzet op een net openbaar domein kunnen de ontwikkeling van plagen verminderen.

Het beheer(sen) van plaagdieren is wettelijk verplicht en moet zowel door de Stad Gent als door particulieren gebeuren. Bij klachten rond opslag van afval dat plaagdieren aantrekt zal er intensiever worden **samengewerkt met de dienst Toezicht Wonen, Bouwen en Milieu** (Controleur openbare gezondheid; Bevoegdheid Burgemeester). We **optimaliseren de samenwerking door een update van de procesflow en afsprakennota** waardoor dossiers op een meer integrale manier behandeld worden.

De beheersing van dierplagen op het terrein wordt uitgevoerd door de **ploeg plaagdierenbeheersing** van de Groendienst. Deze ploeg staat in voor bestrijding van kakerlakken en ratten (op openbaar domein, in stads- en OCMW-gebouwen, en bij particulieren), het afvangen van zwerfkatten, het vangen van duiven (structureel), het vangen van waterwild bij overlast aan vijvers (projectmatig) en het vangen van exoten of andere dieren die overlast teweeg brengen. Deze legislatuur zet deze ploeg zijn werkzaamheden verder, waarbij we continue aandacht hebben voor het optimaliseren van de werking en toegepaste methodiek. De stad zet zich in om steeds gebruik te maken van de meest diervriendelijke methodes. Ze laat zich hierbij adviseren door dierenexperten van o.a. UGent.

Actie 16: Beheersing van exoten of plagen

De laatste jaren krijgt de Stad Gent meer en meer meldingen van exotische soorten (o.a. waterschildpadden, halsbandparkieten...) in de parken en zelfs in het Stedelijk Natuurreservaat de Bourgoyen-Ossemeersen. Het voorkomen van deze exoten heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van inheemse soorten. Naast de ecologische impact is er ook een wettelijk kader dat verplicht om exoten te bestrijden. De politie treedt op bij illegale handel van exotische dieren.

In functie van het voorkomen van een bepaalde exoot, worden **afvangacties** georganiseerd. De momenteel meest dringende afvangactie, die van start is gegaan in het voorjaar van 2019, is die van de waterschildpadden (roodwang-, geelwang- en geelbuikschildpad). We werken hiervoor actief samen met vzw Rato, het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek (PCM) en het INBO.

Daarnaast zetten we in op **educatie en sensibilisering**, zowel om het voorkomen van exoten te vermijden (bv. dumpen van schildpadden) als om afvangacties te kaderen bij de omwonenden.

Actie 17: Opnieuw onder de aandacht brengen van het voederverbod

Het voederverbod (Politierglement Reinheid en Gezondheid in de Gemeente, 2008) bepaalt dat het verboden is om in Gent verwilderde of wilde dieren te voederen op het openbaar domein, met uitzondering van bezitters van een door de burgemeester uitgereikt voederpasje. Het voederpasje kan enkel aangevraagd worden door meerderjarige personen voor het voederen van zwerfkatten onder bepaalde voorwaarden (zie ook Actie 3).

Deze legislatuur zetten we opnieuw in op **communicatie rond het waarom van dit voerdersverbod**. We willen de positieve effecten van dit verbod in de kijker zetten (o.a. het inperken van duivenoverlast, het beheersen van rattenproblemen op het openbaar domein, gezondheid van de dieren...) en dit in functie van dierenwelzijn en het welzijn voor de mens. We gaan na in hoeverre we dit kunnen integreren in de infoborden in de parken.

Actie 18: Uitvoeren krengebeleid

In een stedelijke omgeving waar veel mensen wonen is het efficiënt verwijderen van dode dieren (krenge) belangrijk voor de veiligheid en hygiëne. Veelal werden deze dieren het slachtoffer van het verkeer, maar soms gaat het ook om massale sterfte door bv. botulisme (vissen, eenden...) of vogelgriep.

De stad Gent werkte hiervoor een **krengebeleid** uit. Deze procedure beschrijft de samenwerking tussen Ivago, Brandweer, Politie, GentInfo, Dierenasiel Gent, Rendac, Faculteit Dierengeneeskunde UGent en de wachtdienst Gentse dierenartsen. De procedure bepaalt wie welke stappen uitvoert in functie van soort dier, tijdstip van oproep, locatie, dringendheid ... In april 2019 werd het krengebeleid geactualiseerd. Krenge van katten en honden worden nu standaard naar het Dierenasiel Gent gebracht en gecontroleerd op hun chip. Eigenaars van gechipte dode dieren worden door het asiel verwittigd. Wanneer er geen chip aanwezig is, wordt een foto genomen en het krenge 6 maanden in een koelcel bijgehouden. Zo krijgen eigenaars van weggelopen en gestorven dieren alsnog de kans om hun dier op te sporen, afscheid te nemen en – indien gewenst – zelf te begraven.

Deze legislatuur **voeren we het krengebeleid verder uit en sturen we bij wanneer nodig**. Via het Infopunt dieren (zie Actie 19) **ontsluiten we de nodige informatie** voor de Gentenaars.

5. Gentenaars toegang geven tot de juiste informatie rond dieren

Actie 19: Uitbouwen Infopunt dieren

De website van de Stad Gent wordt in 2020 verder vernieuwd. We willen van de gelegenheid gebruik maken om een Infopunt dieren op te richten.

Doel is om **alle informatie rond dieren (dierenwelzijn, dierschap en overlast) te verzamelen op één plaats/pagina op de stadswebsite**. Zo wordt de informatie beter ontsloten voor de burgers en vinden ze makkelijker en sneller de informatie die ze zoeken.

Deze legislatuur willen we een **structurele samenwerking en kennisopbouw opstarten met dierenexperten (o.a. onderzoekers UGent, dierenartsen, Vlaamse Overheid) en erkende Gentse dierenverenigingen**. Bij de uitwerking van het Infopunt dieren op de stadswebsite willen we deze samenwerking ook zichtbaar maken, bijvoorbeeld door waar mogelijk te verwijzen/door te linken naar de informatie op de websites van onze partners. Om verwarring bij de burgers te vermijden, is het bovendien belangrijk dat deze informatie op elkaar afgestemd wordt en eenduidig is.

We willen op deze pagina ook de verschillende contactpunten rond dierenwelzijn in de kijker zetten. Wie moet je contacteren bij welke vraag? Dit kan de stad zelf zijn (bv. zwervkatten of vragen rond hondeninfrastructuur) maar ook de politie, brandweer, de Vlaamse overheid, een erkende dierenvereniging We streven er naar dat burgers bij dergelijke vragen meteen de nodige en juiste contactinfo terugvindt op het Infopunt dieren. **Dit verhoogt de dienstverlening naar de burger.**